

Retssagsvejledning

Dokumentets dato	26 Jun 2017
Dato for udgivelse	30 Jun 2017 14:25
SKM-nummer	SKM2017.436.DEP
Myndighed	Departementet (Skatteministeriet)
Sagsnummer	2017-277
Dokument type	SKAT-meddelelse
Emneord	Retssagsvejledning, retssagsinstruks, retssag, Kammeradvokat, domstolsprøvelse, stævning, anke

Resumé

Denne vejledning beskriver de overordnede principper for behandlingen af retssager om skatte- og afgiftsregler, hvori Skatteministeriet optræder som part, og hvor et skatte-, vurderings- eller motorankenævn, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten efter lovgivningen er sidste administrative klageinstans. Derudover beskrives nu tillige SKATs sager om bl.a. inddrivelse.

Vejledningen beskriver endvidere en række af Kammeradvokatens opgaver i forbindelse med varetagelsen af sagsførelsen for Skatteministeriet. Vejledningen træder i stedet for ministeriets retssagsvejledning af 21. december 2012 (offentliggjort som **SKM2012.756.SKAT**) og indeholder i forhold til denne bl.a. konsekvensændringer som følge af oprettelsen af Skatteankestyrelsen og ændret ankefrist fra landsretten til Højesteret.

Reference(r)

-

Henvisning

Den juridiske vejledning 2017-1, afsnit **A.A.10.3.**
Domstolsprøvelse

Retningslinjer for Skatteministeriets retssagsbehandling

(Retssagsvejledningen)

Indholdsfortegnelse

1. Overordnede principper for Skatteministeriets og SKATs retssagsadministration
 - 1.1. Hovedprincipperne
 - 1.2. Skærpede påstande
2. Sager omfattet af retssagsvejledningen
 - 2.1. Skatteministeriets sager

2.2. SKATs sager

2.3. Anvendelsen af retssagsvejledningen på Skatteministeriets og SKATs retssager

3. Byret eller landsret mv.

3.1. Udgangspunkt i byretten er én dommer

3.2. Behandling med 3 dommere i byret

3.3. Henvisning til landsret

3.4. Småsagsproces

4. Om sagsførelsen, herunder om særlig overvågning, i Skatteministeriets retssager

4.1. Hovedreglen - Kammeradvokaten står for sagen

4.2. Sager under særlig overvågning

4.3. Fælles for alle sager

5. Generelle procedurer, når Kammeradvokaten skal føre en retssag for Skatteministeriet

5.1. Modtagelse af stævning

5.2. Vurdering af stævningen

5.3. Sagens behandling

6. Proceduren for Kammeradvokatens indstillinger i Skatteministeriets retssager og den interne forelæggelse i departementet

6.1. Frister for Kammeradvokatens indstillinger til departementet

6.2. Kammeradvokatens høring af SKAT og Skatteankestyrelsen

6.3. Den interne procedure i departementet

7. Aktindsigt

8. Procedurer i SKAT, når SKAT er procespart

8.1. SKAT/RIM ønsker at anlægge eller indbringe en sag for domstolene 8.1.1. Særligt om anlæggelse af ledelsesansvarssager og andre erstatningssager 8.2. En borger eller en virksomhed anlægges eller indbringer en sag for domstolene 8.3. RIM ønsker at kære skifterettens kendelser 8.4. RIM ønsker at kære fogedrettens kendelser

8.5. Proceduren i Jura

9. Opfølgning på domme mv.

9.1. Betydning for andre verserende retssager

9.2. Rækkevidden af dommen

9.3. Kommentarer til visse domme

9.4. Offentliggørelse af domme

9.5. Konkret opfølgning på domme mv.

9.6. Sagsomkostninger

9.7. SKATs retssager

10. Procedurer for Skatteministeriets indbringelse af afgørelser for domstolene

10.1. Frist på 3 måneder

10.2. Vurdering hos Kammeradvokaten

10.3. Den interne procedure i departementet

11. Procedurer for Skatteministeriets anke af domme

11.1. Ankefrist på 4 uger

11.2. Kammeradvokatens vurdering og indstilling i spørgsmål om anke

11.3. Den interne procedure i departementet

12. Prøvelse i 2. og 3. instans med Procesbevillingsnævnets tilladelse

12.1. Skatteydere ansøgning

12.2. Skatteministeriets ansøgning

13. Fristoverskridelse

14. Fri proces

15. Ikrafttrædelse

Bilag 1 SKATs notat ved indstilling om indbringelse mv.

Bilag 2 Bilaget beskriver sagsgangen vedrørende forelæggelse for EU-domstolen af præjudicielle spørgsmål.

1. Overordnede principper for Skatteministeriets og SKATs retssagsadministration

Afsnit 1 gælder både for Skatteministeriets og SKATs retssager.

1.1. Hovedprincipperne

Det er et grundlæggende princip for Skatteministeriets førelse af retssager, at skatteborgerne ikke unødigt trækkes gennem retssager. Samtidig skal sagerne afsluttes med det rigtige resultat på det tidligst mulige tidspunkt.

Skatteministeriet skal kun indbringe en afgørelse eller anke en dom, hvis den er principiel, eller hvis særlige grunde taler for det. Særlige grunde kan være, at sagen drejer sig om væsentlige beløb eller har betydelig interesse, selv om den ikke er principiel.

Skatteministeriet skal i samarbejde med Kammeradvokaten nøje overveje, om en sag overhovedet skal føres. Det gælder også, hvis en skatteyder indbringer en sag. Tilgangen skal her være restriktiv. Det samme vil gælde for SKAT, når SKAT vurderer, hvilke sager der indstilles indbragt for domstolene.

Så tidligt som overhovedet muligt skal Skatteministeriet tage stilling til, om en retssag skal føres, skal opgives helt eller delvist, eller om det skal forsøges at få sagen afsluttet med et forlig.

Sagerne skal føres på deres indhold - ikke på formalia.

Skatteministeriet indbringer som hovedregel ikke skatte-, vurderings- og motorankenævnenes, Skatteankestyrelsens eller Landsskatterettens afgørelser for domstolene.

Skatteministeriet anker som hovedregel ikke byretsdomme eller landsretsdomme. Hvis skatteyderen anker en dom, skal Skatteministeriets påstand som udgangspunkt være en stadfæstelse.

Skatteministeriet kan indbringe en afgørelse fra et ankenævn, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten for domstolene, hvis det er en principiel afgørelse, eller hvis særlige grunde taler for det.

Det samme gælder, hvis Skatteministeriet vil anke en dom.

Principielle sager er sager, der kan få betydning for et større eller ukendt antal skatteydere. Særlige grunde kan være, at sagen drejer sig om væsentlige beløb eller har betydelig interesse, selv om den ikke er principiel.

Hvis Skatteministeriet vælger at indbringe en sag for domstolene eller at anke en dom, skal der være en begrundet formodning om, at det vil ende med et andet resultat i sagen.

1.2. Skærpede påstande

Skatteministeriet skærper som hovedregel ikke sine påstande under en retssag.

Skatteministeriet kan dog gøre det, hvis der er principielle eller særlige grunde, der taler for det, og når der er en begrundet formodning om, at domstolene vil tage den skærpede påstand til følge.

Om forståelsen af principielle og særlige grunde, se afsnit 1.1.

Særlige grunde kan fx være, at SKAT bliver nødt til at gøre udlæg for at afbryde en forældelsesfrist, hvis ikke Skatteministeriet skærper påstanden i retten. Det kan være tilfældet, hvis skatteyderen ikke har betalt skatten eller ikke har fået henstand inden sagen.

2. Sager omfattet af retssagsvejledningen

2.1. Skatteministeriets sager

Skatte- og afgiftspligtige (herefter: skatteydere) og Skatteministeriet kan indbringe sager, der er afgjort af skatteankeforvaltningen, et skatteankenævn, et vurderingsankenævn, et motorankenævn eller Landsskatteretten, for domstolene. Skatteministeriet er dermed procespart i disse sager, se skatteforvaltningslovens §§ 48 og 49.

SKAT inddrages i Skatteministeriets, departementets, retssager, i det i vejledningen anførte omfang. Departementet inddrages ikke i SKATs sager, medmindre SKAT helt undtagelsesvist finder dette nødvendigt.

Departementet har kompetencen til at træffe afgørelse i spørgsmål vedrørende behandlingen af Skatteministeriets retssager.

Al korrespondance i behandlingen af retssager sker i departementet med kontoret Økonomi, Styring og HR som indgang. I SKAT anvendes journalpostkasse JP-Jura Skat som indgang.

2.2. SKATs sager

SKAT eller SKAT som restanceinddrivelsesmyndighed (RIM) er procespart i følgende typer af retssager:

a. Visse retssager af inddrivelses- eller opkrævningsmæssig karakter
Det drejer sig fx om følgende:

- Kære til landsretten af fogedretskendelser som følge af klager over et udlæg efter § 6 i lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m.v.
- Kære til landsretten af fogedretskendelser efter § 18 i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige.
- Sager om midlertidige afgørelser om forbud og påbud i en borgerlig sag, jf. retsplejelovens kapitel 40.
- Sager om bistand til opretholdelse af et forbud eller påbud, jf. retsplejelovens kapitel 57.
- Sager om foretagelse af arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56.
- Justifikationssag om arrest, jf. retsplejelovens kapitel 56.

b. Visse retssager om boafgiftsberegning

Det drejer sig fx om skifterettens afgørelser vedrørende værdiansættelsen af et bo til brug for beregning af boafgift, jf. boafgiftslovens § 12. Disse afgørelser kan ankes eller kæres til landsret eller Højesteret af SKAT efter de almindelige regler herom.

c. Visse retssager om efterbetaling

Det drejer sig fx sager om bøde og efterbetaling efter toldlovens § 80, stk. 2, der omhandler SKATs mulighed for at træffe foreløbig afgørelse om bøde og efterbetaling for personer, der er forhyret med skibe i udenrigsfart, samt personer, der ikke er bosiddende her i landet. Den person, som afgørelsen vedrører, kan inden for en frist af 14 dage efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, kræve den indbragt for domstolene.

Sagens indbringelse for retten foranlediges af SKAT.

d. Visse sager om erstatnings- og ledelsesansvarssager

Det drejer sig fx om bestyrelses- og ledelsesansvarssager, som SKAT måtte ønske at anlægge for by- eller landsretten i forbindelse med en skyldners konkurs eller anden insolvensbehandling. Det drejer sig også om sager, hvor RIM ønsker at stille sikkerhed for et konkursbos anlæggelse af en erstatnings- eller ledelsesansvarssag.

Oplistningen er ikke udtømmende.

2.3. Anvendelsen af retssagsvejledningen på Skatteministeriets og SKATs retssager

Retssagsvejledningens

-afsnit 1, 3, 7, 9, 10.1, 11.1 og 12-15 gælder både Skatteministeriets og SKATs retssager,

-afsnit 2.1, 4-6, 10.2, 10.3, 11.2 og 11.3 gælder alene Skatteministeriets retssager og

-afsnit 2.2 og 8 gælder alene SKATs retssager.

3. Byret eller landsret mv.

Afsnit 3 gælder både for Skatteministeriets og SKATs retssager, dog sådan at departementet ikke inddrages i SKATs sager.

3.1. Udgangspunkt i byretten er én dommer

Retssager begynder i byretten. Én dommer afgør sagen, medmindre retten har truffet afgørelse om andet.

3.2. Behandling med 3 dommere i byret

Efter retsplejelovens § 12, stk. 3, gælder, at i borgerlige sager kan retten bestemme, at 3 dommere skal deltage i afgørelsen af sagen, hvis

- 1) sagen er af principiel karakter,
- 2) sagens udfald kan få væsentlig betydning for andre end parterne,
- 3) sagen frembyder særlig omfattende eller vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål eller
- 4) sagens særlige karakter i øvrigt undtagelsesvis gør kollegial behandling påkrævet.

Kammeradvokaten tager i indstillingen om at indbringe afgørelsen tillige stilling til, om sagen, hvis den indbringes for domstolene, bør begæres behandlet med 3 dommere i byretten.

For de af skatteyder indbragte sager vurderer Kammeradvokaten, om de bør begæres behandlet med 3 dommere i byretten. Hvis Kammeradvokaten vurderer, at en sag bør begæres behandlet med 3 dommere i byretten, afgiver Kammeradvokaten indstilling herom til Skatteministeriet.

Hvis en skatteyder begærer en sag behandlet med 3 dommere i byretten, afgiver Kammeradvokaten indstilling til departementet. Departementet tilslutter sig en skatteydere anmodning, hvis sagen efter departementets opfattelse opfylder kravene for behandling af 3 dommere.

3.3. Henviſning til landsret

En byret kan efter anmodning fra en part henvise en retssag til behandling ved landsret, hvis sagen er af principiel karakter og har generel betydning for retsanvendelsen og retsudviklingen eller væsentlig samfundsmæssig rækkevidde i øvrigt, jf. retsplejelovens § 226, stk. 1. Kammeradvokaten tager i indstillingen om at indbringe afgørelsen tillige stilling til, om sagen, hvis den indbringes for domstolene, bør begæres henvist til landsretten.

For de af skatteyder indbragte sager vurderer Kammeradvokaten, om de bør begæres henvist til landsretten. Hvis Kammeradvokaten vurderer, at en sag bør begæres henvist til landsretten, afgiver Kammeradvokaten indstilling herom til Skatteministeriet.

Hvis en skatteyder begærer en sag henvist til landsretten, afgiver Kammeradvokaten indstilling til Skatteministeriet. Skatteministeriet tilslutter sig en skatteydere anmodning, hvis sagen efter departementets opfattelse opfylder kravene for henviſning til landsretten.

3.4. Småſagsproces

De retssager, som Skatteministeriet er part i, er som udgangspunkt ikke egnede til småſagsproces efter retsplejelovens kapitel 39, da de omtvistede krav typisk er større end 50.000 kr., eller sagerne omhandler komplicerede faktiske eller retlige spørgsmål.

4. Om sagsførelsen, herunder om særlig overvågning, i Skatteministeriets retssager

4.1. Hovedreglen - Kammeradvokaten står for sagen

Hovedreglen er, at Kammeradvokaten selvstændigt står for sagens tilrettelæggelse og førelse. Departementet og SKAT skal kun modtage stævning og dom i sagen, men hverken svarskrift, replik, duplik eller andre processkrifter eller bilag.

Senest 4 uger efter, at skriftvekslingen er slut, skal Kammeradvokaten vurdere, om hovedforhandlingen bør gennemføres. Finder Kammeradvokaten det overvejende sandsynligt, at hovedforhandlingen vil føre til et gunstigt resultat for Skatteministeriet, hovedforhandler Kammeradvokaten sagen uden at sende en indstilling eller en meddelelse til departementet.

4.2. Sager under særlig overvågning

Departementet kan beslutte, at en sag skal under særlig overvågning, fx efter indstilling fra Kammeradvokaten. Det kan ske i tilfælde, hvor:

- der er særlig tvivl om retstilstanden,
- der umiddelbart er tvivl, om sagen kan gennemføres med et gunstigt resultat for Skatteministeriet,
- sagen drejer sig om særligt store beløb,
- sagen kan få betydning for et større antal skatteydere, eller
- sagen kan have en bredere offentlig interesse.

Sager, som Skatteministeriet selv har indbragt for domstolene, er altid under særlig overvågning. Det samme gælder sager, som Skatteministeriet har anket.

Hvis departementet beslutter, at en sag skal under særlig overvågning, giver departementet besked til Kammeradvokaten, der orienterer SKAT.

I sager under særlig overvågning sender Kammeradvokaten løbende kopi af egne og modpartens processkrifter til departementet og SKAT. Der fremsendes alene bilagsmateriale, hvis departementet eller SKAT i den enkelte sag eller for konkrete sagskategorier har bedt om det.

Kammeradvokaten kan undtagelsesvist sende udkast til processkrifter til departementet og/eller SKAT, før de afgives. Såfremt SKAT skal høres over udkast til processkrifter, sender Kammeradvokaten disse direkte både til SKAT og departementet.

Kammeradvokaten giver departementet og SKAT besked om, hvornår sagen skal hovedforhandles, om skriftvekslingens afslutning og om overgang til skriftlig behandling.

Senest 4 uger efter, at skriftvekslingen er slut, skal Kammeradvokaten udarbejde en redegørelse til departementet om, hvorvidt sagen bør gennemføres med hovedforhandling. Kammeradvokaten vil i den forbindelse foretage en ny vurdering af, om retssagen skal gennemføres på det foreliggende grundlag eller fx søges forligt. Finder Kammeradvokaten det overvejende sandsynligt, at hovedforhandlingen vil føre til et gunstigt resultat for Skatteministeriet, skal Kammeradvokaten kun sende en kort indstilling til departementet.

4.3. Fælles for alle sager

Departementet og SKAT skal straks give Kammeradvokaten besked, hvis man bliver opmærksom på forhold, som kan have betydning for en verserende retssag.

Kammeradvokaten kan på et hvilket som helst tidspunkt i sagen inddrage departementet og SKAT, hvis Kammeradvokaten mener, at det er nødvendigt eller hensigtsmæssigt.

Kammeradvokaten skal orientere departementet, SKAT og Skatteankestyrelsen om resultatet af høringer herunder afgivne høringssvar, hvis parterne er en del af en høringsprocedure. Tilsvarende gælder en pligt for Kammeradvokaten til at orientere departementet og SKAT om væsentlige beslutninger, som en af sagens parter har truffet i sagen.

Hvis Kammeradvokaten mener, at en sag er tvivlsom, eller at der ikke er grundlag for at føre sagen videre i fuldt omfang, sender Kammeradvokaten en indstilling om det til departementet. Indstillingen skal navnlig behandle de punkter, der er mindre sikre for Skatteministeriet, og den skal også redegøre for, hvad der eventuelt taler for at gennemføre sagen. Kammeradvokaten skal særligt uddybe sin indstilling, herunder om i hvilket omfang der er grundlag for at videreføre sagen, i de sager, der drejer sig om retsanvendelse, men hvor afgørelsen hverken har støtte i lovteksten eller i lovforarbejderne, eller hvis afgørelsen i sagen er åbenbart urimelig. Det samme gælder i de sager, hvor bevisets stilling er mindre klart, og hvor det er overvejende sandsynligt, at Skatteministeriet vil tabe sagen.

Kammeradvokaten skal også komme med eventuelle forslag til forlig i sin indstilling. Det samme gælder i de tilfælde, hvor dommeren har tilkendegivet, hvordan en eventuel dom vil falde ud. Kammeradvokaten skal dog ikke udarbejde en indstilling, hvis domstolen har tilkendegivet, at Skatteministeriet vil få fuldt medhold.

5. Generelle procedurer, når Kammeradvokaten skal føre en retssag for Skatteministeriet

5.1. Modtagelse af stævning

Når departementet har modtaget en stævning eller en ankestævning, sender det hurtigst muligt stævningen med de originale bilag til Kammeradvokaten. Samtidig beder departementet Kammeradvokaten om at varetage Skatteministeriets interesser i sagen.

Hvis SKAT har modtaget en stævning eller en ankestævning i en sag, hvor Skatteministeriet er procespart, sendes stævningen med bilag hurtigst muligt til departementet med henblik på, at departementet sender stævningen til Kammeradvokaten. Departementet sender en kopi af stævningen/anke-stævningen med bilag til SKAT. Departementet sender også en kopi af stævningen til Skatteankestyrelsen, hvis et ankenævnt, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten tidligere har afgjort eller afvist sagen, eller der er tale om en overspringssag. Hvis stævning/ankestævning er sendt til Kammeradvokaten, sender Kammeradvokaten den til departementet og SKAT.

Inden 7 dage skal Kammeradvokaten sende en kvittering for stævningen til Skatteministeriets procespart (departementet eller SKAT). Kvitteringen skal også informere om Kammeradvokatens journalnummer og om hvem, der er sagsbehandler hos Kammeradvokaten.

5.2. Vurdering af stævningen

Departementets fagkontor vurderer på baggrund af stævningen, hvorvidt en sag skal under særlig overvågning. Se afsnit 4.2.

Kammeradvokaten orienterer SKAT, om en sag er sat under særlig overvågning.

SKAT foretager på baggrund af stævningen en vurdering af,

- om sagen skal fremmes,
- om der er tvivl om retstilstanden,

- om der er formodning for, at sagen vil få særlige økonomiske eller administrative konsekvenser, herunder om SKAT er bekendt med, at der er tale om et større sagskompleks,
- om sagen skal under særlig overvågning,
- om sagen skal begæres henvist til landsretten eller begæres behandlet med 3 dommere i byretten,
- om sagen har konsekvenser for genoptagelse af andre sager, og
- om der forældelsesretlige problemer i sagen.

SKAT skal afgive sin vurdering til Kammeradvokaten inden 7 dage.

Hvis en sag ikke er udtaget til særlig overvågning, men Kammeradvokaten, fx på baggrund af SKATs vurdering af sagen, mener, at sagen skal under særlig overvågning, sender Kammeradvokaten sin indstilling til departementet med SKATs udtalelse vedlagt.

Departementets fagkontor foretager herefter en fornyet vurdering af spørgsmålet og giver Kammeradvokaten besked om resultatet af vurderingen. Kammeradvokaten underretter SKAT, hvis sagen bliver sat under særlig overvågning.

5.3. Sagens behandling

Kammeradvokaten rekvirerer selv sagsakter i departementet, SKAT og Skatteankestyrelsen. Kammeradvokaten sørger også selv for at få materiale fra andre myndigheder, hvis der er brug for det.

Kammeradvokaten inddrager generelt SKAT i behandlingen af en sag, i det omfang Kammeradvokaten, SKAT eller departementet finder behov for det. Kammeradvokaten vurderer, om sagen er tilstrækkeligt oplyst. Hvis Kammeradvokaten mener, at der mangler oplysninger, som måske vil få betydning i retten, indhenter Kammeradvokaten selv oplysningerne. Kun hvis Kammeradvokaten mener, at det er umuligt selv at indhente oplysningerne, bliver modparten opfordret til at komme med oplysningerne.

I svarskriftet skal Kammeradvokaten nedlægge påstand om afvisning, hvis skatteforvaltningslovens regler om søgsmålsfrist eller rekursudnyttelse ikke er overholdt. Se dog afsnit 13 om fristoverskridelser. Der nedlægges endvidere påstand om afvisning, hvis stævningen ikke opfylder retsplejelovens krav, men Kammeradvokaten skal i denne situation tilføje, at påstanden om afvisning vil blive frafaldet, hvis stævningen ændres, så den opfylder reglerne i retsplejeloven. Ud fra hensynet til at fremme den konkrete retssag mest muligt skal Kammeradvokaten sørge for, at sagerne så vidt muligt ikke bliver udsat på grund af tidsnød.

I sager med syn og skøn skal Kammeradvokaten inddrage departementet eller SKAT, hvis departementet eller SKAT har udtrykt ønske om det.

Kammeradvokaten skal inddrage departementet og SKAT i sager, hvor der er spørgsmål om præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen.

Kammeradvokaten skal sende kopier af retsbogsudskrifter med forlig, domme og ankestævninger til departementet og SKAT og til Skatteankestyrelsen, hvis et ankenævn, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten tidligere har afgjort eller afvist sagen, eller der er tale om en overspringssag.

I sager af særlig betydning giver Kammeradvokaten departementet og SKAT besked om datoen for, hvornår der falder dom i sagen. Kammeradvokaten orienterer departementet og SKAT om resultatet hurtigst muligt efter domsafsigelsen.

6. Proceduren for Kammeradvokatens indstillinger i Skatteministeriets retssager og den interne forelæggelse i departementet

6.1. Frister for Kammeradvokatens indstillinger til departementet

Hvis retten har sat en frist for, at departementet skal tage stilling i retssagen, skal Kammeradvokaten sende sine indstillinger i så god tid, at departementet har dem senest 1 uge før fristens udløb, når rettens frist er 4 uger.

Hvis Kammeradvokatens indstilling handler om, at departementet skal tage stilling til sagens videre forløb, fordi dommeren har tilkendegivet, at dommen vil gå Skatteministeriet imod, bør Kammeradvokaten bede retten om en betænkningstid, der svarer til ankefristen. Det skyldes, at departementet normalt vil tage stilling til, om en dom i sagen vil skulle ankes, samtidig med at departementet behandler Kammeradvokatens indstilling om, hvorvidt sagen bør opgives, forliges mv.

Kammeradvokaten skal altid sørge for, at alle sagens frister fremgår af indstillingen.

6.2. Kammeradvokatens høring af SKAT og Skatteankestyrelsen

Kammeradvokaten sender i første omgang sine indstillinger til høring i SKAT og Landsskatteretten (hvis det er en Landsskatteretssag) hhv. Skatteankestyrelsen og til foreløbig orientering til departementet. SKAT og Landsskatterettens hhv. Skatteankestyrelsens høringssvar skal afleveres til Kammeradvokaten inden for 3 dage, når rettens frist er 4 uger. Kammeradvokaten vurderer, om SKAT og Landsskatterettens hhv. Skatteankestyrelsens høringssvar medfører ændringer i den oprindelige indstilling. Derefter sender Kammeradvokaten sin endelige indstilling med høringssvar og sine eventuelle bemærkninger til departementet, der træffer afgørelse.

6.3. Den interne procedure i departementet

Er der ikke enighed mellem fagkontoret i departementet, SKAT og Landsskatteretten hhv. Skatteankestyrelsen om at følge en indstilling fra Kammeradvokaten, skal fagkontoret forelægge sagen for afdelingschefen for lovgivning. Kontorchefen for fagkontoret vurderer, i hvilket omfang spørgsmålet også bør vurderes i andre kontorer eller hos andre chefer i departementet. Afdelingschefen for lovgivning beslutter endeligt, hvad der skal ske i sagen.

Er der enighed om at følge Kammeradvokatens indstilling, kan sagen fortsætte.

Departementet giver Kammeradvokaten skriftlig besked om sin stillingtagen til en indstilling. Kammeradvokaten orienterer SKAT og Skatteankestyrelsen/Landsskatteretten om den endelige beslutning.

7. Aktindsigt

Afsnit 7 gælder både for Skatteministeriets og SKATs retssager.

Der er som udgangspunkt ikke aktindsigt i korrespondancen om retssager mellem Kammeradvokaten og departementet, SKAT, Landsskatteretten eller Skatteankestyrelsen. Det følger af forvaltningslovens § 14, nr. 3, og offentlighedslovens § 27, nr. 4.

8. Procedurer i SKAT, når SKAT er procespart

8.1. SKAT/RIM ønsker at anlægge eller indbringe en sag for domstolene

Hvis et forretningsområde vurderer, at en sag bør anlægges eller indbringes for domstolene, kan dette kun ske efter forudgående forelæggelse for Jura. Jura kan kontaktes for at få en forhåndsudmelding, om det vil være formålstjenstligt at forelægge sagen for Jura.

Fristen for at indbringe, anke eller kære en afgørelse er forskellig alt efter, hvilken type afgørelse, der er tale om.

Når en anmodning om anlæggelse eller indbringelse af en sag for domstolene skal forelægges for Jura, skal der udarbejdes et notat til brug for Juras vurdering af, om sagen bør behandles af domstolene.

Forelæggelsen og notatet skal være godkendt af en underdirektør i forretningsområdet.

Notatet skal indeholde

- en kort gengivelse af sagens faktiske omstændigheder
- det retlige grundlag samt
- forelæggerens opfattelse af, hvorfor sagen bør indbringes/ankes/ kæres/anlægges. Her skal fx redegøres for, hvorfor sagen er principiel eller hvilke særlige grunde, der taler for, at sagen indbringes.

Herudover skal der vedlægges kopi af relevante dokumenter og bilag.

Skabelon til udarbejdelse af notatet er vedlagt som bilag.

Notatet med eventuelle bilag sendes til Juras postkasse: JuraSkat@skat.dk

8.1.1. Særligt om anlæggelse af ledelsesansvarssager og andre erstatningssager

Ønsker SKAT at anlægge en ledelsesansvarssag mod et bestyrelsesmedlem eller en direktør i et selskab eller en erstatningssag i øvrigt, skal der også i disse tilfælde udarbejdes et notat, som omtalt under afsnit 8.1, der skal forelægges Jura.

Ønsker RIM at stille sikkerhed i forbindelse med et konkursbos anlæggelse af en ledelsesansvarssag mod et bestyrelsesmedlem eller en direktør i et selskab, eller en erstatningssag i øvrigt, skal der også i disse tilfælde udarbejdes et notat som omtalt under afsnit 8.1, der skal forelægges Jura.

8.2. En borger eller en virksomhed anlægger eller indbringer en sag for domstolene

I tilfælde, hvor det er en borger eller en virksomhed, der anlægger eller indbringer en sag for domstolene, hvor SKAT er procespart, skal det forretningsområde, der modtager stævningen, straks sende stævningen med de originale bilag til Kammeradvokaten. Samtidigt skal forretningsområdet anmode Kammeradvokaten om at varetage SKATs interesser i sagen.

Forretningsområdet skal samtidigt sende en kopi af stævningen med bilag til Jura. Stævningen sendes til Juras postkasse: JuraSkat@skat.dk

Juras fagkontor, og Juridisk Administration, for så vidt angår erstatningssager anlagt mod SKAT, vurderer på baggrund af stævningen med tilhørende bilag

- om sagen skal fremmes,
- om der er formodning for, at sagen vil få særlige økonomiske eller administrative konsekvenser, herunder om SKAT er bekendt med, at der er tale om et større sagskompleks,
- om sagen skal under særlig overvågning.

Kammeradvokaten skal inden 4 uger efter sagens modtagelse afgive en udtalelse til SKAT om, hvorvidt det kan forventes, at domstolene vil give SKAT medhold i sagen.

8.3. RIM ønsker at kære skifterettens kendelser

Hvis der er tale om kære af skifterettens kendelser, er kærefristen til domstolene 14 dage.

Notatet omtalt under afsnit 8.1 skal således sendes til Jura senest 5 dage efter, at afgørelsen er afsagt.

Notatet sendes til Juras postkasse: JuraSkat@skat.dk

8.4. RIM ønsker at kære fogedrettens kendelser

Hvis der er tale om kære af fogedrettens kendelser, er kærefristen til domstolene 4 uger.

Notatet omtalt under afsnit 8.1. skal således sendes til Jura senest 10 dage efter, at afgørelsen er afsagt.

Notatet sendes til Juras postkasse: JuraSkat@skat.dk

8.5. Proceduren i Jura

Når Jura modtager en forelæggelse om, at en sag ønskes behandlet for domstolene, fordeles sagen hurtigst muligt til det relevante fagkontor i Jura.

Jura sender inden 5 dage en kvittering til forretningsområdet om, at forelæggelsen er modtaget. Kvitteringen skal også informere om Juras journalnummer og om hvem, der er sagsbehandler på sagen. I sager om kære af fogedrettens eller skifterettens kendelser sender Jura straks ved sagens modtagelse en kvittering til RIM.

Hvis fagkontoret i Jura mener, at en sag bør behandles af domstolene, skal dette via underdirektøren forelægges direktøren for HR og Stab. Direktøren tager herefter stilling til, om sagen skal sendes til Kammeradvokaten med henblik på dennes vurdering af sagen.

Fagkontoret udarbejder en forelæggelse for direktøren, som inden da skal godkendes af den relevante kontorchef og underdirektøren for Jura. Notatet fra forretningsområdet vedlægges forelæggelsen.

Hvis direktøren godkender, at en sag skal behandles af domstolene, skal sagen sendes til Kammeradvokaten med henblik på at få Kammeradvokatens vurdering af, om sagen vil ende med at give SKAT medhold, hvis domstolene behandler den.

Hvis direktøren godkender, at en sag om kære af fogedrettens eller skifterettens kendelser skal behandles af domstolene, skal sagen sendes til Kammeradvokaten med henblik på at få Kammeradvokatens vurdering af, om sagen vil ende med at give RIM medhold, hvis domstolene behandler den.

Hvis direktøren godkender, at RIM kan stille sikkerhed i forbindelse med et konkursbos anlæggelse af en ledelsesansvarssag mod et bestyrelsesmedlem eller en direktør i et selskab, eller en erstatningssag i øvrigt, meddeler RIM kurator, at der stilles sikkerhed. Størrelsen af sikkerhedsstillelsen skal fremgå af meddelelsen til kurator.

9. Opfølgning på domme mv.

9.1. Betydning for andre verserende retssager

Kammeradvokaten afklarer, om sagens resultat har betydning for andre verserende retssager.

9.2. Rækkevidden af dommen

Departementets fagkontor og SKAT vurderer rækkevidden af dommen. Det gælder også i sager, der forliges eller hæves. Det gælder især i sager, der er blevet særligt overvåget. SKAT vurderer således, om afgørelsen giver anledning til indstilling om anke, genoptagelse, indarbejdelse i Den juridiske vejledning, udsendelse af styresignal el.lign. Kammeradvokaten kan inddrages i arbejdet, hvis det skønnes hensigtsmæssigt.

Fagkontoret orienterer afdelingschefen for lovgivning om udfaldet af retssagen, hvis sagen er af vidererækkende betydning eller har pressens og dermed offentlighedens interesse.

9.3. Kommentarer til visse domme

Der skal udarbejdes en kommentar til højesteretssager i de tilfælde, hvor:

- sagen er blevet forligt,
- Skatteministeriet helt eller delvist har hævet sagen, eller
- Skatteministeriet har taget bekræftende til genmæle.

Det samme gælder for landsretssager med principielle aspekter.

Departementets fagkontor eller SKAT udarbejder et udkast til kommentaren sammen med Kammeradvokaten. Kammeradvokaten hører SKAT og Landsskatteretten (hvis Landsskatteretssag) hhv. Skatteankestyrelsen, om de har bemærkninger til udkastet. SKAT offentliggør den endelige kommentar på SKATs hjemmeside.

9.4. Offentliggørelse af domme

Kammeradvokaten udarbejder domshoveder og sender dommen direkte til de medarbejdere i SKAT, som anonymiserer og offentliggør domme og vedligeholder appellen.

9.5. Konkret opfølgning på domme mv.

SKAT følger konkret op på domme mv. så hurtigt som muligt efter modtagelsen. Såfremt der undtagelsesvis er grundlag for at indstille, at dommen ankes inden for opfyldelsesfristen, oplyser Kammeradvokaten om dette i forbindelse med fremsendelsen.

9.6. Sagsomkostninger

Kammeradvokaten opkræver eventuelle sagsomkostninger. Såfremt der skal ske inddrivelse af sagsomkostninger, sender Kammeradvokaten kravet til inddrivelse hos SKAT.

9.7. SKATs retssager

Fsva. SKATs retssager tager SKAT stilling til behovet for opfølgning, jf. afsnit 9.1-9.6.

10. Procedurer for Skatteministeriets indbringelse af afgørelser for domstolene

10.1. Frist på 3 måneder

Skatteministeriets og SKATs frist for at indbringe afgørelser fra ankenævnene, Skatteankestyrelsen og Landsskatteretten for domstolene er 3 måneder fra den dag, afgørelsen er truffet. Det fremgår af skatteforvaltningslovens § 49.

10.2. Vurdering hos Kammeradvokaten

Hvis SKAT mener, at en afgørelse fra et ankenævn, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten bør indbringes for domstolene, anmoder SKAT Kammeradvokaten om en vurdering af, om sagen vil ende med et andet resultat, hvis domstolene behandler

den. Som det fremgår under afsnit 1.1, er udgangspunktet, at Skatteministeriet ikke indbringer afgørelser fra ankenævn, Skatteankestyrelsen eller Landsskatteretten for domstolene. Det kan dog ske, hvis afgørelsen er principiel, eller hvis særlige grunde taler for det, jf. afsnit 1.1.

Hvis SKAT beslutter at anmode Kammeradvokaten om en vurdering, skal SKAT gøre det senest 1 måned efter, at afgørelsen er truffet.

Kammeradvokaten udarbejder en indstilling i sagen efter en forudgående høring af SKAT og Landsskatteretten (hvis Landsskatteretssag) hhv. Skatteankestyrelsen. Indstillingen skal sendes til departementet senest 2 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

10.3. Den interne procedure i departementet

Fagkontoret i departementet udarbejder den endelige indstilling, om afgørelsen skal indbringes for domstolene. Kontorchefen for fagkontoret vurderer, i hvilket omfang spørgsmålet også bør vurderes i andre kontorer eller hos andre chefer i departementet. Sagen forelægges for afdelingschefen for lovgivning, som beslutter endeligt, hvad der skal ske i sagen.

Vurderer fagkontoret, at afgørelsen bør indbringes for domstolene, skal fagkontoret forelægge sagen for afdelingschefen for lovgivning senest 10 dage før, indbringelsesfristen udløber.

Hvis alle er enige om, at sagen - på grundlag af Kammeradvokatens indstilling - ikke skal indbringes for domstolene, træffes afgørelsen af kontorchefen for departementets fagkontor.

Når departementet har besluttet, om sagen skal indbringes for domstolene, giver departementet hurtigst muligt Kammeradvokaten besked. Kammeradvokaten giver herefter SKAT besked og sørger for det videre fornødne.

11. Procedurer for Skatteministeriets anke af domme

11.1. Ankefrist på 4 uger

Fristen for at anke en byretsdom til landsretten eller en dom afsagt af landsretten som 1. instans til Højesteret er 4 uger. Fristen skal regnes fra den dato, hvor dommen er afsagt. Reglen står i retsplejelovens § 372, stk. 1.

11.2. Kammeradvokatens vurdering og indstilling i spørgsmål om anke

Kammeradvokaten udarbejder altid en ankeindstilling, hvis en sag er tabt helt eller delvist. Det gælder både for byrets- og for landsretsdomme. Hvis der er tale om en byretsdom, hvor kravet efter påstanden har en økonomisk værdi af højst 20.000 kr., eller en landsretsdom i en ankesag, er der dog ikke adgang til anke uden bevilling fra Procesbevillingsnævnet. For så vidt angår byretsdomme forudsætter procesbevilling, at sagen er principiel, eller at særlige grunde i øvrigt taler derfor, jf. retsplejelovens § 368, og for så vidt angår landsretsdomme, at sagen har principiel karakter, jf. retsplejelovens § 371. Hvis disse betingelser ikke er opfyldte, er der derfor ikke anledning til at udarbejde en sædvanlig ankeindstilling. I givet fald fremsender Kammeradvokaten alene en udtalelse om, at sagen ikke er af den omhandlede karakter, og at der derfor ikke er grundlag for at søge procesbevilling efter dommen.

Kammeradvokaten sender efter forudgående høring af SKAT og Landsskatteretten (hvis Landsskatteretssag) hhv. Skatteankestyrelsen sin endelige indstilling til departementet. SKAT og Landsskatteretten (hvis Landsskatteretssag) hhv. Skatteankestyrelsen har under høringen haft 3 dage til at afgive høringssvar til Kammeradvokaten ved anke fra

byret til landsret og ved anke fra landsret til Højesteret. Departementet skal have Kammeradvokatens endelige indstilling senest 1 uge, før ankefristen udløber.

11.3. Den interne procedure i departementet

Departementets fagkontor forelægger den endelige indstilling om anke for afdelingschefen for lovgivning. Kontorchefen for fagkontoret kan i denne forbindelse vælge at få spørgsmålet vurderet i andre kontorer eller hos andre chefer i departementet.

Vurderer fagkontoret, at dommen bør ankes, skal fagkontoret forelægge sagen for afdelingschefen for lovgivning senest 5 dage, før ankefristen udløber.

Hvis alle er enige om, at sagen - på grundlag af Kammeradvokatens indstilling - ikke skal ankes, træffes afgørelsen af kontorchefen for departementets fagkontor.

Når det er endeligt besluttet, om sagen skal ankes, orienterer fagkontoret Kammeradvokaten hurtigst muligt om beslutningen. Kammeradvokaten sørger for det videre i sagen og orienterer SKAT.

12. Prøvelse i 2. og 3. instans med Procesbevillingsnævnets tilladelse

Afsnit 12 gælder både for Skatteministeriets og SKATs retssager, dog sådan at departementet ikke inddrages i SKATs sager.

12.1. Skatteydere ansøgning

Efter retsplejelovens § 368 kan domme, der er afsagt af en byret, ankes til en landsret. Angår sagen krav, der efter påstanden har en økonomisk værdi af højst 20.000 kr., kan dommen dog kun ankes med Procesbevillingsnævnets tilladelse. Procesbevillingsnævnet kan give tilladelse til at få sagen prøvet i en landsret som 2. instans, hvis sagen er principiel, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Skatteministeriet støtter en skatteydere ansøgning til Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at få en byretsdom prøvet i 2. instans, hvis departementet mener, at sagen er principiel, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor.

Efter retsplejelovens § 371 kan domme, der er afsagt af en landsret som 2. instans, ikke ankes. Men Procesbevillingsnævnet kan give tilladelse til at få sagen prøvet i Højesteret som 3. instans, hvis sagen er principiel. Skatteministeriet støtter en skatteydere ansøgning om tilladelse til at få en landsretsdom prøvet i 3. instans, hvis departementet mener, at sagen er principiel.

Hvis Procesbevillingsnævnet beder Skatteministeriet om bemærkninger til en skatteydere ansøgning om tilladelse til at få en byretsdom prøvet i 2. instans eller en landsretsdom prøvet i 3. instans, udarbejder Kammeradvokaten en kortfattet indstilling om spørgsmålet. Fagkontoret i departementet tager hurtigst muligt stilling til sagen på baggrund af Kammeradvokatens indstilling og giver Kammeradvokaten besked om det.

12.2. Skatteministeriets ansøgning

I særlige tilfælde kan Skatteministeriet søge Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at få en byretsdom prøvet i 2. instans (sager, hvor kravet efter påstanden har en værdi af højst 20.000 kr.) eller en landsretsdom prøvet i 3. instans, når Skatteministeriet har tabt sagen. Kammeradvokaten udarbejder i sådanne tilfælde en indstilling herom. Kammeradvokatens indstilling og den måde, indstillingen behandles på, skal følge retningslinjerne i afsnit 11 om anke af domme til landsretterne henholdsvis Højesteret.

13. Fristoverskridelse

Afsnit 13 gælder både for Skatteministeriets og SKATs retssager, dog sådan at departementet ikke inddrages i SKATs sager.

Fristen for at indbringe en afgørelse fra et ankenævn, Skatteankestyrelsen og Landsskatteretten for domstolene er 3 måneder efter, at afgørelsen er truffet. 3-måneders fristen fremgår af skatteforvaltningslovens § 48, stk. 3. Skatteministeriet nedlægger derfor påstand om afvisning, hvis denne lovmæssige frist ikke er overholdt.

Af skatteforvaltningslovens § 48, stk. 4, fremgår, at en endelig administrativ afgørelse, hvorover der inden udløbet af fristen i stk. 3, 1. pkt., er indgivet klage til Folketingets Ombudsmand, ikke kan indbringes for domstolene senere end 1 måned efter at Folketingets Ombudsmand har afsluttet sin behandling af sagen. Fristen kan dog aldrig være kortere end fristen efter stk. 3, 1. pkt.

I de få, meget specielle situationer, der er omtalt i afsnit 3 i Skatteministeriets kommentar **SKM2008.988.DEP**, giver Skatteministeriet dog efter anmodning tilsagn om, at Skatteministeriet ikke vil nedlægge påstand om afvisning, hvis sagen indbringes for domstolene inden en vis frist. Som nævnt i kommentaren kan sådanne meget specielle situationer være, at skatteyderen på grund af udlandsophold eller alvorlig sygdom først har fået kendskab til afgørelsen efter udløbet af fristen i skatteforvaltningslovens § 48, stk. 3.

Derudover foretager departementet i situationer, hvor der er tale om en meget begrænset fristoverskridelse, en konkret vurdering af, om der foreligger særlige omstændigheder, som indebærer, at Skatteministeriet undlader at nedlægge påstand om afvisning. Denne vurdering foretages generelt og uden anmodning fra skatteyderen, og skatteyder vil blive givet lejlighed til at komme med bemærkninger til baggrunden for fristoverskridelsen. Vurderingen foretages i departementet af fagkontoret, evt. efter drøftelse med kontorchefen for Proces og Administration.

Det er domstolene, der træffer afgørelse om frister for sagsanlæg.

14. Fri proces

Skatteministeriet, departementet, og SKAT har ingen kommentarer til en ansøgning om fri proces, som bliver forelagt til udtalelse fra en anden myndighed. Fristerne for sagsanlæg skal dog være overholdt.

15. Ikrafttrædelse

Denne retssagsvejledning gælder fra og med den 1. juli 2017.

Bilag 1

Notat – retssag

Sagens faktiske forhold:

Det retlige grundlag:

Begrundet indstilling til Jura:

Godkendt af:

[Tekst]

Bilag 2

Bilaget beskriver sagsgangen vedrørende forelæggelse for EU-domstolen af præjudicielle spørgsmål.

For forståelsens skyld beskriver bilaget også nogle steder sagsprocedurer hos andre myndigheder.

1. Inden retten beslutter at forelægge sagen

Juridisk Specialudvalg, der er et udvalg under EU-udvalget, inddrages normalt i retssager mod ministerier og styrelser, hvor der opstår spørgsmål om præjudiciel forelæggelse for EU-domstolen. Det er ikke nødvendigt at inddrage Juridisk Specialudvalg, hvis departementet er imod, at sagen bliver forelagt, fordi der ikke er rimelig tvivl om de EU-retlige aspekter i sagen. Hvis Kammeradvokaten vurderer, at der er risiko for, at retten alligevel vil beslutte, at sagen skal forelægges for EU-domstolen, kan Juridisk Specialudvalg inddrages. Hvis der er tale om ukomplicerede sager, hvor det er klart, at der skal protesteres mod forelæggelse, sendes processkrifterne i sagen til Juridisk Specialudvalg til orientering

Juridisk Specialudvalg skal altid inddrages, når:

- Skatteministeriet selv har bedt om, at sagen bliver forelagt EU-domstolen,
- Skatteministeriet ikke har indvendinger mod, at modparten har bedt om, at sagen bliver forelagt for EU-domstolen,
- der skal formuleres konkrete spørgsmål til EU-domstolen, inden retten beslutter, om sagen skal forelægges, eller
- der skal tages stilling til selve udformningen af udkastet til forelæggelseskendelse.

Når Juridisk Specialudvalg skal inddrages, udarbejder Kammeradvokaten et notat, der kort gengiver de faktiske omstændigheder i sagen og det retlige grundlag. Notatet skal også indeholde Skatteministeriets indstilling til, om sagen bør forelægges for EU-domstolen. Notatet kan også indeholde formulering af de konkrete spørgsmål og udkast til kendelsen om at forelægge sagen. Notatet sendes i høring i SKAT, departementets fagkontor og chefrådgiver for internationale forhold. Fagkontoret skal udarbejde en vurdering af sagens provenumæssige konsekvenser, hvis der er brug for det.

Departementet og SKAT svarer Kammeradvokaten direkte. Kammeradvokaten vurderer herefter, om fagkontorets og SKATs høringssvar betyder, at notatet skal ændres. Derefter sender Kammeradvokaten notatet til Juridisk Specialudvalg med anmodning om, at sagen behandles i Juridisk Specialudvalg.

2. Beslutningen om at forelægge sagen

Kammeradvokaten skal i samarbejde med modpartens advokat udarbejde et udkast til en forelæggelseskendelse, når retten har bestemt, at EU-domstolen skal have forelagt præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af EU-retten i en retssag vedrørende Skatteministeriets ressort. Kammeradvokaten sender udkastet til høring i fagkontoret, hos chefrådgiveren for internationale forhold og i SKAT.

Fagkontoret orienterer afdelingschefen for lovgivning om sagen. Fagkontoret sender departementets bemærkninger til Kammeradvokaten.

Når Kammeradvokaten har fået departementets og SKATs bemærkninger, drøfter Kammeradvokaten eventuelle ændringer til udkastet med modparten. Herefter sender Kammeradvokaten udkastet til Juridisk Specialudvalg med henblik på godkendelse, inden det fremlægges i retten.

3. Drøftelse af sagen i Juridisk Specialudvalg

Såfremt sagen behandles på et møde, sender sekretæren for Juridisk Specialudvalg mødeindkaldelsen til det første møde om sagen til departementets chefrådgiver for internationale forhold, som sørger for, at fagkontoret får besked.

Hvis Juridisk Specialudvalg godkender udkastet og de spørgsmål, der skal forelægges EU-domstolen, fremlægges det endelige udkast til forelæggelseskendelse for retten.

4. Sagen sendes til EU-domstolen

Det er retten, der beslutter, om sagen skal forelægges for EU-domstolen, og udsætter sagen til EU-domstolen har truffet sin afgørelse. Den sender også sagens bilag til EU-domstolen.

Parterne har herefter 2 måneder og en afstandsfrist på 10 dage til at aflevere deres skriftlige indlæg.

5. Notater til EU-udvalget og til brug for den interne EU-procedure i regeringen samt til Folketingets Europaudvalg og relevante fagudvalg

Kammeradvokaten udarbejder et notat, som beskriver sagen og regeringens interesse i sagen, og som indeholder en indstilling til regeringen om sagens videre forløb, fx at der nedsættes en procesdelegation, og at der afgives indlæg i sagen. Derudover udarbejder Kammeradvokaten et notat, som orienterer Folketingets Europaudvalg og det relevante fagudvalg, eksempelvis Folketingets Skatteudvalg, om sagen. Kammeradvokaten sender notaterne til fagkontoret, som sørger for, at Skatteministeriet står som afsender, når notaterne bliver sendt videre til behandling i Juridisk Specialudvalg.

6. Skriftlige indlæg

Kammeradvokaten udarbejder et udkast til indlæg til EU-domstolen. Kammeradvokaten sender udkastet til høring i departementets fagkontor, hos chefrådgiveren for internationale forhold og i SKAT. Kammeradvokaten vurderer, om høringssvarene betyder, at udkastet skal ændres. Når det er gjort, sender Kammeradvokaten indlægget til procesdelegationens medlemmer (Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Skatteministeriet), som enten drøfter det på et møde eller behandler det skriftligt. Kammeradvokaten indarbejder procesdelegationens bemærkninger og sørger sammen med Udenrigsministeriet for at sende indlægget til EU-domstolen.

7. Mundtligt indlæg

EU-domstolen sender de skriftlige indlæg, den har modtaget, til Kammeradvokaten og Udenrigsministeriet. Udenrigsministeriet sender indlæggene videre til departementet og spørger, om Skatteministeriet ønsker at afgive et mundtligt indlæg. Det vil Skatteministeriet normalt gøre, allerede fordi modparten typisk ønsker en mundtlig domsforhandling.

Hvis der skal afgives et mundtligt indlæg, udarbejder Kammeradvokaten et udkast til indlægget. Kammeradvokaten sender udkastet til fagkontoret og chefrådgiveren for internationale forhold til bemærkninger. Udkastet behandles herefter i procesdelegationen. Det er normalt Kammeradvokaten, der afgiver det mundtlige indlæg under domsforhandlingen ved EU-domstolen. Fagkontoret vil normalt være repræsenteret ved domsforhandlingen.

Kammeradvokaten sender EU-domstolens afgørelse til fagkontoret og chefrådgiveren for internationale forhold.